

Blagoslovljen kruh rodnoga kraja

● Na grobu mučenica: mlade djevojke i mlade majke, u Izbičnom mnogi vjernici iz raznih krajeva dobivaju pomoć i utjehu

Na padinama brda Glavice, Vlake, Varde i Gvozda koji prelazi u Čvrstnicu, petnaestak kilometara od Sirokog Brijega u Hercegovini, smjestilo se selo Izbično, u kojem već sedamdeset godina postoji katolička župa. U prvoj polovici prosinca prošle godine ta je župna zajednica proslavila svoju obljetnicu, obnavljala se u vjeri prvim pučkim misijama te se u crkvi svečano spomenula dviju svojih junakinja — mučenica: djevojke Dragice Pavković i mlade majke istog imena i prezimena.

Sačuvana pisana povijest Izbičnog počinje istom svršetkom 18. stoljeća, kad je fra Petar Bakula u svom šematizmu zapisao: »Godine 1867. u Britvici obitava tri-

nici — ukrasi upravo tipični za širokobriješku krajinu. Očituje se da taj križ potječe iz 14. stoljeća.

Kako je porastao broj katoličkih žitelja, u Izbičnom je g. 1917. osnovana katolička župa koju sačinjavaju uz Izbično i sela Gornja Britvica, Donji Crnač i Donja Britvica. Prvi župnik bio je hercegovački franjevac Jozo Benčun, koji je prvih šest godina župnikovanja stanovao u seljačkim kućama jer župnog stana nije bilo. Taj župnik, koji je u Izbičnom ostao punih dvadeset godina, podigao je na otvorenoj visoravni u sred župe kapelicu od 16 četvornih metara, koja je služila kao župna crkva sve do godine 1966. Gotovo pedeset godina župljanji su se okup-

gi dobročinitelji proširili su sa zapadne strane župnu crkvu za jednu ladu, ispod koje je uređena prikladna vjeronaučna dvorana. Nedavno su dovršeni i radovi na unutarnjem uređenju župne crkve, koja se ističe svodovima obloženim drvetom i podom obloženim keramičkim pločicama.

Već duže vremena u Izbičnom stižu hodočasnici iz raznih krajeva koji hodočaste na grob dviju mučenica Dragice Pavković, koje su pokopane na mjestu gdje su bile ustrjeljene, oko 200 metara od župne crkve. Dale su svoje mlade živote, jedna je bila djevojka, a druga mlada majka jednog djeteta, branici djevojačko dostojanstvo odnosno bračnu vjernost, svjedočeći svoju katoličku vjeru i vjernost svome narodu u duhu kršćanskog rodoljublja. Na njihovu grobu našli su brojni vjernici utjehu, a nerijetki svjedoče i o čudesnim ozdravljenjima različitih tjelesnih i duševnih bolesti. Župna zajednica u Izbičnom spomenula se svojih junakinja i mučenica povodom 40. obljetnice njihove smrti 12. prosinca svečanom misom koju je predvodilo deset svećenika.

Oba svjetska rata ostavila su u toj župi posljedice koje se do danas osjećaju. Posebno je teško bilo u poratno doba, kad je župa punih sedam godina bila bez stalnog župnika i bez župne kuće, a povremeno su dolazili franjevci sa Sirokog Brijega.

Danas u Izbičnom, Gornjoj i Donjoj Britvici te u Donjem Crnaču, na prosječnoj nadmorskoj visini od 700 metara, živi tisuću osam žitelja u 185 obitelji. Tek dva polja: Jezero, koje je nedavno isušeno, te Poljce; premla je dobre zemlje od koje bi svi mogli dobro živjeti pa mnogi odlaze. U tri područne škole samo je 32 učenika, a od pedeset učenika koji u Sirokom Brijegu polaze više razrede osnovne ili srednje škole nitko se neće vratiti u svoje rodno selo. Svoju sreću potražiti će u Lišići, Mostaru, Zagrebu ili drugdje, daleko od vrela čiste planinske vode i izvora mineralne vode. Mnogi od njih dok ne osjete kako se u mukom svudje pribavlja kruh svagdašnji neće razumjeti kako je posvećen i blagoslovljen kruh koji se priskrbljuje žuljevima, znojem i žrtvama na svom rodnom kamenjaru.

Svake nedjelje oko fra Dinka u župnoj crkvi okupljaju se djeca, mladići i djevojke, zreli muškarci i žene, stari i starije. Malo je koji muškarac u crkvi a da u ruci ne bi imao krunicu. Nema obitelji iz koje nitko ne bi sudjelovao u nedjeljnoj misi. Još ima obitelji s osmero, desetoro i čak dvanaestero djece. Obiteljska molitva vrlo je živa. Mnoge su obitelji sretno uskladile obiteljsku zajedničku molitvu i gledanje TV programa: svako ima svoje vrijeme.

Koliko je duboko vjera ukorijenjena u te kršne, čvrsta značaja, ponosne ljude iz-

Vjernici u župnoj crkvi

vršno se pokazalo za vrijeme prvih pučkih misija od 6. do 13. prosinca, koje je predvodio fra Vlatko Kozina iz Capljine. Tih dana župa se pretvorila u redovničku zajednicu, koja je satima molila, postila, sudjelovala u bogoslužju, slušala propovijedi i gle-

dala filmove iz svoje časne kršćanske prošlosti. Svečani završetak misija, za vrijeme kojih su gotovo svi sudjelovali u sakramentima, bila je proslava 70. obljetnice župe, koja je vjeru živjela i koja će iz vjere dalje živjeti.

V. K.

TV-darovi djeci za Božić

Na Badnju večer Francuska TV (FR 3) prikazala je emisiju »Mi smo svi tata Božić« (u francuskoj vjerskoj tradiciji tata Božić — Père Noël — donosi djeci darove na Božić, kao što je običaj kod nas da te darove donosi malj Isus). To je bila TV-večer milosrđa, radosti i darivanja. S poznatim pjevačima sudjelovalo je više od 3.000 djece. Ta je emisija, ustvari, bila kao kruna dobrotvorne akcije koju su pokrenuli katolički tjednik »Pèlerin Magazine«, TV »FR 3« i radio »France Inter«. Oni su krajem studenoga i tijekom prosinca pozivali djecu da im pošalju po jednu novu ili dobro očuvanu igračku popraćenu s nekoliko riječi ili crtežom, kako bi taj dar učinili što osobnijim i srdačnijim. Čim su došli za tu akciju, proizvođači igračaka Vullit i Nathan darovali su 10.000 igračaka. Pokrovitelj te dobrotvorne akcije, poznati francuski svećenik, osnivač Pokreta za zbrinjavanje beskućnika Abbé Pierre u svojoj poruci među ostalim piše: »Dragi prijatelji! Pozivam sve vas, francuska djeco, koji ste radosni što vam roditelji svakog Božića mogu darovati nove igračke, da izaberete među igračkama koje već imate i

koje volite i da ih darujete djeci čiji su roditelji zalosni što ih oni sami ne mogu obođariti. Danas obitelji, koje su sve brojnije, ranjene okrutnim gubitkom zaposlenja, nemaju ni najosnovnije za život. Za svu tu djecu, siromašnu već dugo ili siromašnu od jučer, znak pažnje drugih može zasjati nadom.

Vi novinari u vašim rukama i u vašim srcima imate tajnu ljepote i uspjeha toga poziva »više radosti za sve«. Od srca vam hvala. Pr. redujuci slavije svojoj vlastitoj djeci, vi ste ih naučili tu »drugu radost«, najljepšu: **koja se ne sastoji u tome da nešto imaš, nego da to dijeliš s drugima.**

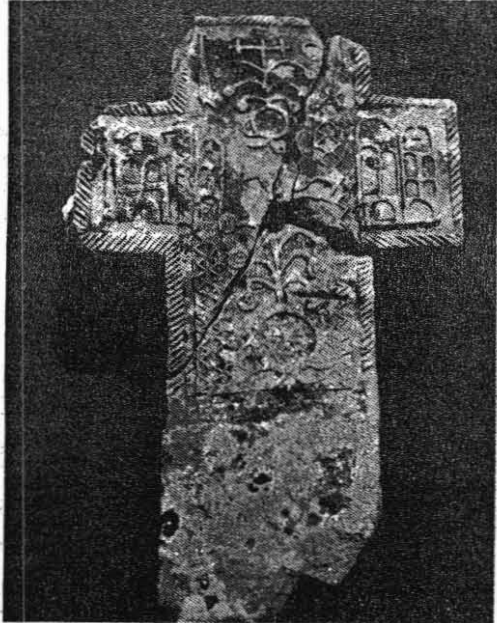
U samoci, u kojoj nanovo imam povlasticu djelomično živjeti, svi vi bit ćete prisutni u nastojanju svakog daraka da budem služitelj, darivatelj, molitelj, klanjatelj.»

Tisuće djece iz svih krajeva Francuske, Belgije i Švicarske odazvali su se na taj poziv i darovali siromašnoj djeci dar popraćen pismom ili božićnom čestitkom. Naime, svi su darovi predani pokretu »Emaus«, koji je osnovao Abbé Pierre, i podijeljeni siromašnoj djeci širom Francuske.

— mir —

Abbé Pierre prima darove za siromašnu djecu

Dragocjeni križ iz XIV. stoljeća

deset i pet obitelji sa sto sedamdeset devet žitelja, u Izbičnom jedanaest obitelji sa sto dvadeset žitelja.« Bilo je to u vrijeme kad je Izbično pripadalo u širokobriješku župu. Premda popis katoličkog živilja u širokobriješkoj okolici iz 1743. i 1768. ne bilježe na području Izbičnog ni jednu katoličku obitelj, novija iskapanja na tom kršnom hercegovačkom tlu otkrivaju sigurne tragove nazočnosti katoličkog živilja na tom području prije prodora Turaka. Na taj zaključak navode ostaci povijesnih građevina i osobito križ pronađen na starom groblju u Donjoj Britvici. Sadašnji župnik u Izbičnom fra Dinko Maslač uspio je od dvadesetak ulomaka sastaviti križ na kojem su s obje strane natpis i ukrasi. Natpis na križu, koji je najvjerojatnije bio nadgrobni križ nekog popa glagoljaša, pisan je bosančicom, a od ukrasa prepoznatljivi su narodni pletur, vaze cvijeća, ptica, znak Noine korablje i zvo-

ljali na misu u toj kapeli i na seoskim grobljima.

Godine 1864. ondašnji župnik fra Zeljko Zadro, usprkos siromaštvu domaćih vjernika, započinje izgradnju župne crkve sv. Josipa. Po nacrtu hercegovačkog franjevca ing. Pija Nuića nova crkva dovršena je 1866.; tad se s njezina tornja oglašava zvono, a vjernici se okupljaju u njoj na bogoslužja.

Sadašnji župnik fra Dinko u dogovoru sa župljanima ruši stari dotrajali župni stan i podiže novi — pravu ljepoticu na brijegu. Otrabren tim uspjehom, g. 1985. počinje i obnovu župne crkve, koja je bila podignuta od loše građe, pa je obnova bila neminovna. Započeli su radovi na utvrđivanju zvonika, ali se pokazalo da treba srušiti čak tri zida i podići ih nanovo. Po duprti obilnom novčanom pomoći sa strane (Hrvatsko katoličko pogrebno društvo iz Mostara, njemački Caritas, hercegovački franjevci-dušobrižnici u inozemstvu i dru-